

Passeig

Parlem

EDITORIAL

OPINIÓ

3.– Robafaves, per la *Sra. Alicia Grau*.

L'ENTREVISTA

4.– *Sr. Francesc Segués*, fundador de Ràdio Seu.

PARLEM DE SALUT

7.– Les al·lèrgies, pel *Dr. Sergi Duaigües*.

LES NOSTRES ACTIVITATS

9.– Arribada del Pare Noel i dels Reis d'Orient. Sorpresa! Ball de l'escola Pau Claris. Tots som joves, tots som grans. Moviment mare Janer. Carnaval 2013.

HISTÒRIES O CONTES

13.– Quan jo era mestra, per la *Sra. Rosa Isern*.

LES NOSTRES RECEPTES I COSES CASOLANES

14.– Torradetes de Santa Teresa.
Prevenir la caiguda del cabell.

PARLEM AMB LA GENT GRAN

15.– La lectura, amb les *Sres. Libertad Dolz i Rosa Isern* i els *Srs. Josep Bonet i Ramon Serrano*.

RECORDEM

18.– La ràdio.

AHIR I AVUI

21.– *Sra. Enriqueta Miquela i Sra. Irene Marin*

OCI I CULTURA

22.– Busca les 6 diferències.
La tira còmica del Dani.
Qui és parella de qui?

Equip de redacció:

Alba Escavias Vacas, Susanna Forné González, Lali Garcia Ràfols i Eva March Álvarez.

Han col·laborat en aquest número:

Arxiu Miquel Planella, Sussi Boniquet, Núria Balletbó, Sandra Castiñeira, Sergi Duaigües, Teresa Esclusa, Montse Espinalt, Francesc Fernández, Teresa Garcia, Alicia Grau, Eva Heras, Dani Jiménez, Irene Marín, arxiu Miquel Planella, Francesc Segués i Usuaris del Centre de Dia de Salut Mental.

Els nostres residents:

Antònia Albós, Vicenta Alises, Rosa Boix, Josep Bonet, Maria Caminal, Pepita Coll, Núria Companys, Joan Corominas, Libertad Dolz, Rosario Guitart, Rosa Isern, Carmen Millán, Enriqueta Miquela, Lluís Moles, Francisca Pagés, Concepció Pernal, Cèlia Ribero, Carmen Sánchez, Lola Sánchez, Ramon Serrano i Custodi Suils.

Foto portada: arxiu Miquel Planella.

Telèfon: 973 35 24 11 **e-mail:** parlem@fsh.cat **Periodicitat:** trimestral.

Editorial

En una època en la qual res era a prop, les ones radiofòniques van suposar un gran canvi en la informació i en les distraccions dels nostres padrins. Així doncs, hem recollit en aquestes pàgines, entre d'altres coses, els records dels nostres avis sobre els inicis de la ràdio i el Sr. Francesc Seguéns ens ha explicat un munt de coses del naixement de Ràdio Seu.

Per un altre costat, recordant els problemes que molts tenim a la primavera, el Dr. Duaigües ens parla de les al·lèrgies.

A més a més, trobareu els espais de sempre (receptes, consells, la tira còmica...) que esperem us facin passar una bona estona.

Equip de redacció

Opinió

Robafaves

Quan em van demanar de col·laborar en la revista, em va fer una mica de por. De què podia parlar? Què puc explicar? Quin dilema...

Li vaig donar voltes i voltes i, al final,... ha vingut rodat. Parlaré dels llibres. Aquesta setmana ha estat notícia el tancament de dues llibreries de referència que no han pogut amb aquesta crisi.

Entrar en una llibreria és tota una litúrgia. En primer lloc, la seva olor peculiar, moure't pels seus espais carregats de llibres plens de mil històries diferents, tafanejar, agafar un llibre per poder llegir la seva contraportada, encara que després no sigui el triat, tornar-lo a deixar, veure els colors dels lloms i les seves lletres diferents que fan de reclam per cridar la nostra atenció... Això, per a mi, és una petita satisfacció.

El llibre, generalment, és escollit per tu, altres vegades és el "boca-orella" d'algun amic o conegut. El personalitzes buscant un punt de llibre, escrivint la data i el lloc de compra i signant-lo.

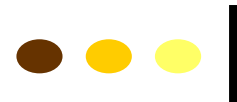
Hi ha llibres, com els de l'estiu, que un cop acabats no tornen a casa. M'agrada deixar-los en un banc del passeig i, així, una altra persona en podrà gaudir de la seva lectura, com he fet jo.

Robafaves és una d'aquestes llibreries que estan fent equilibris per no haver de tancar, està ubicada al centre de Mataró, el seu aparador et convida a passar. Un cop a dins els seus passadissos estrets, llargs i atapeïts de tot tipus de llibres, fan que et perdis i no sàpigues què vols i què has vingut a buscar. El primer llibre que va tenir la meva filla, va ser comprat en aquesta llibreria.

Robafaves és també un referent en la cultura de la ciutat i, fins i tot, un dels gegants de Mataró es diu en Robafaves.

Alicia Grau

Sr. Francesc Segués

FUNDADOR DE RÀDIO SEU

Va néixer a Lleida l'any 1945, però diu que és urgellenc. El 1966 li van adjudicar la plaça de mestre a Castellbò. Des de llavors, a més de fundar Ràdio Seu, ha estat mestre de les Escoles Graduades, mestre a l'Albert Vives, regidor pel grup de Progrés, membre del Patronat de l'Hospital i, fins i tot durant 12 anys, mestre a una escola de Casablanca (Marroc).

Què el va motivar a fundar Ràdio Seu?

A finals de l'any 1983 jo era regidor de cultura, sanitat, esport i joventut a l'Ajuntament de la Seu. Em van venir a veure tres xicots, el Toni Colom, l'Alfons Peguera i el Jordi Pino, amb la idea de muntar una emissora local com les que llavors estaven naixent per tot Catalunya.

Jo els hi vaig dir que ho exposaria a l'Ajuntament i aquests van dir que endavant, que mirés com s'havia de fer.

Quina experiència tenia vostè amb el món de la ràdio?

Cap ni una, jo era mestre d'escola. Així doncs, vaig anar a Puigcerdà que en tenien una en funcionament, però allò era impossible a la Seu, era molt professional i tècnic. En aquells anys a l'Ajuntament no teníem pressupost per a gaires coses. Després vaig anar a Oliana on un mestre havia muntat una emissora escolar que emetia un cop per setmana.

On va adquirir l'equip d'emissió? I el local?

El mestre d'Oliana em va posar en contacte amb un senyor de Blanes que fabricava emissores de ràdio totalment artesanals amb un plànol que havia trobat. Amb pocs diners, aquest senyor, ens va fer una emissora de la mida d'una capsa de sabates i, també, ens va fabricar l'antena.

Jo vaig construir la taula de mescla amb quatre cursors que podia deixar entrar quatre senyals, una pel micròfon amb la veu del locutor, i les altres per a la música, teníem un tocadiscos i un cassette.

El local va ser un altre problema. Havia de ser un lloc alt, doncs la freqüència modulada llavors emetia en línia recta. Ens vam instal·lar en l'últim pis d'un local municipal al carrer Major, on ara hi ha l'espai Ermengol. Vam muntar l'emissora, la taula de mescla i l'antena. No disposàvem de res més, ni tan sols cadires ni taules.

Des d'aquest punt teníem molts problemes de cobertura i zones fosques, així que vam buscar un altre local més alt. Vam marxar cap a Castellciutat, primer ens vam instal·lar a les escoles velles, a dalt de tot de l'edifici (on per fi teníem taules i cadires, tot un luxe) i després vam anar a una caseta, també municipal, que hi havia damunt de l'antic safareig. Aquesta és l'actual ubicació de Ràdio Seu.

Quins programes s'emeten?

Al principi, únicament música. El Toni, l'Alfons i el Jordi, els tres xicotets que havien tingut la idea de muntar la ràdio, venien per la nit i posaven els seus discos. Els nois que ho sentien s'atansaven amb els seus propis discos a posar-los i els amics que ho sentien també s'acostaven i així compartien la música. La meitat de la joventut de llavors va passar per la ràdio. Tot era voluntari. També van haver-hi bars musicals que ens deixaven discos.

Més tard, a mesura que s'anava complicant tot, el Jordi Pino va agafar la direcció de la ràdio i distribuïa els temps d'emissió entre els voluntaris que oferien idees. Després ja vam començar a emetre notícies locals i xafarderies. Fins i tot, vam posar una línia telefònica al poliesportiu per retransmetre els partits esportius.

A mesura que creixien les despeses es van anar buscant espònsors a les botigues de la Seu i van començar els anuncis.

Un programa estrella?

Evidentment la música que va ser l'origen de l'emissora. Després van venir dues noies, de fora de la Seu, que feien un programa eròtic per la nit i molta gent es connectava per escoltar-les, tenien molta audiència.

Recorda alguna anècdota?

Quan vam començar al carrer Major per la nit fèiem proves. Com que no en sabíem ni tan sols havíem demanat una freqüència, així que sortíem per on podíem. Això va fer que a tots els televisors del carrer Major i voltants hi haguessin interferències. Nevava a totes les teles. La ràdio però, se sentia bé, encara que una part de la Seu quedava a l'ombra. Va haver de venir el senyor de Blanes a posar un filtre per salvar les ones televisives i vam buscar una freqüència lliure.

Quan temps van estar en aquestes condicions?

Poc més d'un any. Quan vam marxar de les escoles velles al local actual, ja vam comprar aparells millors, una emissora professional i una antena nova. A l'any 1985 vam emetre de forma oficial, amb la nostra freqüència (diferent a l'actual). Ens vam agremiar a l'Associació d'Emissores Municipals de Catalunya i els treballadors van fer cursos i es van professionalitzar.

I del nostre Hospital, ens pot explicar alguna cosa?

Com a regidor de sanitat vaig ser membre del Patronat d'aquest Hospital i junt amb el Dr. Javier Garrabella vam fer un fulletó informatiu que es deia "El lápiz de Esculapio" amb temes sobre sanitat, vacunacions, alimentació... que distribuïem a les sales d'espera de l'Hospital i a les escoles.

Llavors tampoc hi havien diners per a res, recordo haver-me enfilat a la teulada a fer fotografies per demostrar que estava malmesa i demanar diners per arranjar-la.

Parlem de salut...

LES AL·LÈRGIES

Pel Dr. Sergi Duaigües

Una al·lèrgia és una reacció del sistema immunològic cap alguna cosa que no molesta a la majoria de les altres persones. Qui té al·lèrgies, acostuma a ser sensible a més d'una cosa.

Les substàncies que acostumen a causar reaccions són: pol·len (herbes, arbres i males herbes), àcars de la pols (dermatophagoides, lepidoglyphus, etc.), espores dels fongs (alternaria, cladosporium, aspergillus, etc.), animals (pèl, saliva i orina de gats, gossos, cavalls), aliments (peix i marisc com gambes, llagosta i cranc, fruits secs com els cacauets i les nous, ous, etc.), picadures d'insectes i medicaments, entre molts altres al·lèrgens.

Com s'adquireixen les al·lèrgies? Es creu que tant els gens com els factors ambientals, hi tenen a veure. El sistema immunològic, que és el sistema de defensa del cos, combat els gèrmens. Tanmateix, en la majoria de les reaccions al·lèrgiques, responen a una falsa alarma, provocant una sèrie de símptomes; la majoria són lleus, però poden arribar a ser greus.

Simptomatologia:

Si afecta a les fosses nasals, s'anomena **rinitis**. La rinitis és una inflamació d'aquestes que causa congestió, esternuts, tos, secreció, picor d'ulls, del nas i de la gola. Pot ser de dos tipus en funció de quan apareix. Perenne, si dura pràcticament tot l'any; o estacional, si apareix en una època en particular. Es desenvolupa habitualment abans dels 20 anys i és freqüent que hi hagi antecedents familiars.

Un nombre important de persones asmàtiques, entre el 60-80%, pateixen rinitis. Es considera que la rinitis és un factor de risc i el seu tractament inicial pot prevenir l'aparició d'un brot asmàtic, que ocasiona respiració sibilant, tos (especialment a primera hora del matí o per la nit), pressió al pit i dificultat per respirar. El tractament de la rinitis ajuda a controlar l'asma.

Si afecta a la pell, s'anomena **dermatitis**. La dermatitis ocasiona una erupció cutània local o generalitzada acompanyada normalment de picor. Un exemple seria l'al·lèrgia al làtex. L'exposició repetida a aquest al·lèrgogen ocasiona símptomes. El làtex està present en molts productes, com ara, guants, preservatius, globus, cintes elàstiques, soles de sabates, xumets, etc.

El diagnòstic es basa en l'entrevista clínica, els símptomes i signes típics, l'exploració i la resposta al tractament. En cas d'al·lèrgies importants es pot realitzar els test d'al·lèrgics (Prick Test), en el qual es mesura la reacció local de la pell a l'exposició dels al·lèrgogens més freqüents.

El tractament es basa en evitar l'exposició dels factors accelerants, en aquest cas els al·lèrgogens i millorar les condicions mediambientals, ja que la supressió total de l'al·lèrgogen és impossible.

El tractament mèdic es basa en:

- Antihistamínics orals, eficaços per controlar els esternuts, goteig nasal, picor cutani, ocular i de gola.
- Antihistamínics tòpics en forma de gotes oculars i intranasals.
- Corticoides intranasals, per controlar la rinitis al·lèrgica, reduint l'obstrucció nasal.
- Corticoides tòpics per als símptomes cutanis.

S'ha de tenir cura amb els descongestionants tòpics nasals (nafazolina, oximetazolina, fenilefrina, etc..) que només s'haurien d'utilitzar fins a un màxim de 7 dies perquè poden causar una rinitis medicamentosa.

Les nostres activitats

Arribada del Pare Noel

Arriben SM el Reis d'Orient

Sorpresa!

Per primera vegada els integrants de la Tuna ens van venir a visitar a la Residència per sorpresa.

Ball de l'ecola Pau Claris

Aquesta és la primera de les tres trobades que es fan amb l'Escola Pau Claris.

Els alumnes de P5, ens van fer un ball i ens van cantar unes quantes cançons. De ben segur que van haver de practicar molt! Els hi va sortir genial!

Com a mostra d'agraïment els vam convidar a un berenar que també va sortir genial!

Tots som joves tots som grans

Aquest és el segon any que participem en el projecte "Tots som joves, tots som grans!" Durant el mes de febrer es va fer la primera de les tres trobades programades i l'intercanvi de murals.

Moviment mare Janer

Durant el darrer cap de setmana de febrer ens va venir a visitar el moviment de joves de la Mare Janer. Ens van fer una demostració de cant i ball i després vam fer una missa conjunta.

Carnaval 2013

El passat dimarts 10 de febrer, es va celebrar el concurs de disfresses de Carnaval a la sala del Centre de Dia de la Residència. En total unes 10 disfresses (tres dones de les cavernes, un pallaso, un arlequí, el Sr. i la Sra. Potato, la dimoni moderna, la papallona sorpresa i un àvatar) competien per un primer premi, un dinar per a dues persones, i un segon premi, una cistella de menjar. El jurat, format per quatre residents, va escollir a la papallona sorpresa (el Roman) com a guanyador i a l'àvatar (l'Eva) com a segon premi. Vés per on, aquest any els premis eren blaus. Tot seguit, va començar el ball amenitzat pel Truki. Gràcies per la vostra participació!

Històries o contes

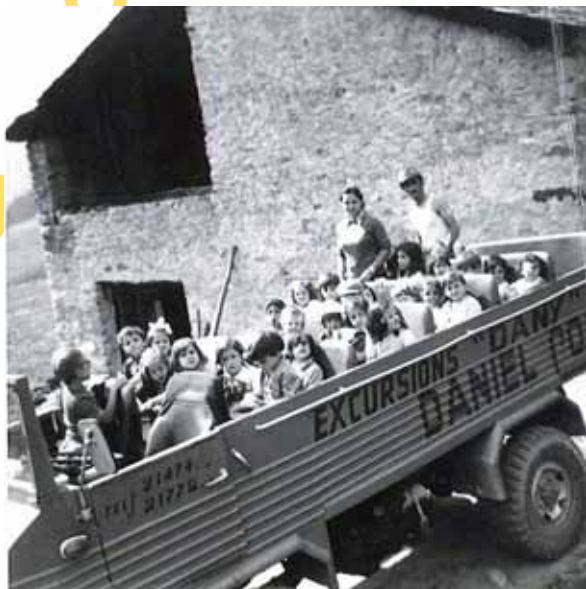
QUAN JO ERA MESTRA

Sóc la Rosa, tinc el títol de mestre de 1ª Ensenyança. Vaig treballar en un col·legi de monges a Andorra a la classe de nens i nenes de 3 i 4 anys. Els de 3 anys jugaven amb jocs educatius i feien fitxes de pintura, collages, dibuix, etc. Els de 4 anys havien de començar a llegir i a escriure. Vaig arribar a tenir fins a 70 criatures.

He tingut moltes anècdotes amb els nens, però la que més recordo, és el que em va passar un dia quan cuidava els nens al pati. Quan sortien a l'esbarjo semblaven un ramat d'ovelles, era impossible posar-los en files. Un dia que sortien corrent, una nena va caure i es va fer mal a la cara. Quan va venir el seu pare a buscar-la i li va veure la cara es va esverar i em va dir: "Què li has fet a la meva filla?" Es pensava que havia estat jo qui li havia fet mal i se'n va anar a parlar amb la directora. Al cap d'un moment, va tornar una mica més tranquil, però a mi em queien les llàgrimes.

Teníem un pati molt gran que compartíem amb dos col·legis més, el de religioses i el francès. Abans de marxar cap a casa, fèiem sortir els nens al pati perquè juguessin una estona. El primer o segon dia de classe, hi va haver un nen que es va confondre de porta i va sortir per una que donava directament al carrer. Quan va arribar la seva mare a buscar-lo i vam veure que no hi era, ens vam preocupar molt. Finalment, es va quedar només en un ensurt, el nen havia marxat cap a casa i l'estava esperant.

ROSA I SERN

Les nostres receptes

Torrades de Santa Teresa

Per les Sres. Antònia Albós, Rosa Boix, Rosario Guitart, Enriqueta Miquela, Francisca Pagés i el Sr. Ramon Serrano

Ingredients: Pa llescat (sec)
Llet
Ou
Sucre
Canyella
Oli

Elaboració:

El pa llescat el suquem amb llet, molt ben sucac. Després, el passem per l'ou, prèviament batut, i a continuació el fregim a la paella amb l'oli ben calent.

El retirem i el posem en una safata amb paper absorbent de cuina per enretirar l'oli sobrant. Posteriorment hi posem sucre i canyella al gust. Bon profit!

i coses casolanes

Prevenir la caiguda del cabell

Per les Sres. Libertad Dolz, Maria Caminal, Cèlia Ribero i Carmen Sánchez

- Mullar el cabell amb aigua d'ortiga.
- Tallar el cabell ben curt per a reforçar-lo.
- Untar bé el cap amb un cotó sucac amb petroli.
- Fer mascaretes de rovell d'ou.
- Néixer calb.

Els remeis casolans recollits provenen de l'experiència dels padrins i de la cultura popular. Cal recordar que no tenen una base mèdica o científica comprovada.

Parlem amb la gent gran

La lectura

**LIBERTAD DOLZ,
ROSA ISERN,
JOSEP BONET I
RAMON SERRANO**

La Rosa, la Libertad, el Ramon i el Josep són lectors i tots quatre comparteixen la seva afició per la lectura. La majoria d'ells van iniciar-se de petits, a l'escola i amb els anys han continuat llegint i gaudint de bons moments entre llibres. Tenen gustos i motivacions diferents però coincideixen en definir la lectura com a una activitat relaxant, lúdica i cultural i no dubten en valorar l'efecte positiu que ha tingut per a ells.

Quan va començar el vostre interès per la lectura?

Libertad: els primers llibres que vaig començar a llegir van ser a l'edat de 10 anys. A casa sempre havia vist molts llibres, els pares també llegien molt i en teníem una biblioteca plena. A mi m'interessaven tots aquells relacionats amb el món científic i també les novel·les, n'he llegit de molt bones.

Libertad Dolz

Josep: jo vaig començar a llegir amb els llibres obligatoris de l'escola. Els pares no compraven llibres de lectura, així que només ho feia amb les enciclopèdies que hi havia al col·legi, *vuelta por Espanya*, els llibres de *lecciones de cosas* que t'ensenyaven com es feia el pa, etc.

Josep Bonet

Ramon: jo tinc 95 anys i en fa molts que llegeixo i en gaudeixo fent-ho. Tinc una biblioteca alta i ben plena de llibres de tot tipus, molts d'ells encara sense llegir. Jo ja sóc molt gran però si encara em quedessin 20 anys de vida no m'arribaria a llegir tota la pila de llibres que tinc. Alguns d'ells m'absorbeixen de tal manera que sembla que no hi ha res més al meu voltant. Recordo que moltes vegades la meva dona em cridava l'atenció perquè perdia el nord amb la lectura. Ara sóc més lector de premsa.

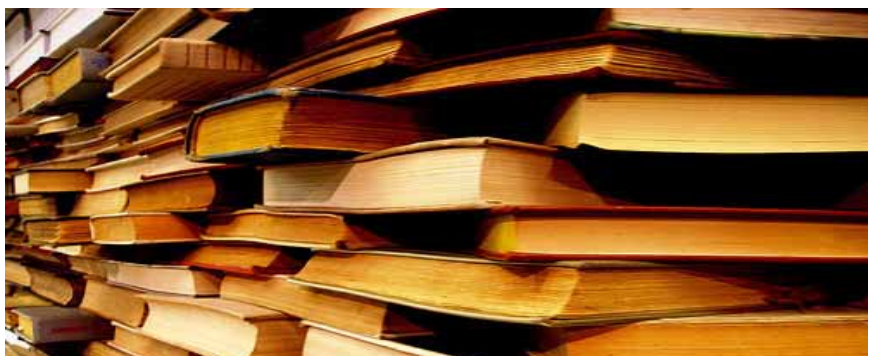
Hi ha algun llibre que us hagi agradat especialment? Quin escriptor i gènere us agrada més?

Rosa: si hagués d'escollir un llibre em quedaria amb la Plaça del Diamant de la Mercè Rodoreda. També m'ha agradat molt llegir contes i còmics com *Mortadelo y Filemón*. Jo no sóc aficionada a un gènere concret.

Libertad: per a mi un bon llibre va ser *El Filo de la Navaja*, l'he llegit 3 o 4 vegades. És una història molt real, com l'ambició i els diners prevalen a l'afecte que es pot tenir cap a l'altre. També em va agradar molt *Misericordia* de Benito Pérez Galdós, *Cuerpos y Almas*, etc. Sempre que he llegit un llibre que m'ha agradat, el torno a llegir al cap d'un temps. Ara el meu fill em fa alguna comanda per internet d'algun llibre antic que no tinc i que m'agradaria llegir. D'escriptors m'agraden molts, Somerset Maugham, Terenci Moix, Benito Pérez Galdós, etc.

Rosa Isern

Josep: tinc més llibres dels que mai em podré llegir. Sempre m'ha agradat comprar llibres de col·leccions i de temes diversos, de medicina, de plantes medicinals, de cuina, etc. Quan he tingut alguna curiositat per algun aspecte sempre he pogut consultar-ho en un dels meus llibres. També he llegit forces còmics i llibres de Marcial Lafuente Estefanía amb les seves novel·les de western.

Ramon Serrano

Ramon: jo no tinc un llibre que m'hagi marcat especialment, però sí que m'agraden força els que tracten la temàtica de la guerra civil. Quan trobo un llibre que m'agrada m'endinso en la història que explica i no puc parar de llegir-lo.

Què significa per a vosaltres la lectura?

Josep: la lectura per a mi és una bona manera per relaxar-me i per aprendre coses noves.

Libertad: llegir és una forma de viure coses que mai hagués sospitat que existissin. T'informa i et forma, en gaudeixo molt.

Rosa: és una manera de passar l'estona i et dóna cultura.

Ramon: la lectura és una activitat molt interessant i trobo que t'estimula el cervell.

Què us sembla el dia del llibre a Catalunya? Creieu que és una bona forma de promoure i donar valor a la lectura?

És una festivitat molt maca i, a casa nostra, té un gran simbolisme. El dia 23 d'abril dóna gust sortir al carrer i veure la gran quantitat de parades plenes de llibres de tot tipus convidant a la gent a atansar-se i remenar-los. És un dia que es parla molt de llibres de tota mena, els escriptors presenten les últimes obres que han escrit i és una bona manera per atraure a la gent a comprar-ne i regalar-ne.

Recordem

La ràdio

Sabíeu que l'any 1897 Guillermo Marconi va muntar la primera estació de ràdio del món a l'illa de Wight, al sud d'Anglaterra?

La majoria dels nostres avis no coneixen aquesta dada històrica, però saben molt bé, de primera mà, el canvi que va suposar en les seves vides aquest gran descobriment.

La ràdio

Recorden que els primers aparells de ràdio que va haver-hi eren de la marca Marconi o Telefunken, eren de forma rectangular, quadrada o de capella i pel pes que tenien, s'ubicaven en un lloc fix a casa, normalment a la saleta o al menjador.

TELEFUNKEN
La felicidad de su hogar

TELEFUNKEN ha proporcionado servicios útiles y satisfacciones durante 50 años en todos los países del mundo. Confíe a TELEFUNKEN la alegría de su hogar

Impetrial
4 TUBOS ELECTRONICOS
4 MARCESAS ONDAS
Puls. 4.890

Colombo
4 TUBOS ELECTRONICOS
4 MARCESAS ONDAS
Puls. 3.995

Madrigal
3 TUBOS ELECTRONICOS
3 MARCESAS ONDAS
Puls. 2.375

Travador
4 TUBOS ELECTRONICOS
4 MARCESAS ONDAS
Puls. 1.990

Visite al Concesionario TELEFUNKEN de su localidad
DISTRIBUIDORES EN MADRID, BARCELONA, SEVILLA, CORDOBA, LEON, VALENCIA

No tothom tenia possibilitats econòmiques per adquirir una ràdio, llavors la gent acostumava a reunir-se en alguna casa que sí que en disposava d'una o en el bar del poble. Els avis ens expliquen que va ser un invent revolucionari i encara avui comenten que semblava impossible que d'una caixa poguessin sentir a algú explicant coses o esdeveniments de forma immediata! Durant la setmana, molts d'ells dedicats a la vida del camp, no tenien gaire temps per escoltar-la però els caps de setmana feien el possible per reunir-se i sentir les notícies o la novel·la de la tarda.

“Un millón con casa y coche”

La programació radiofònica

Inicialment era reduïda i la llengua en que s'emetia era el castellà. Les notícies eren una part important, explicaven successos, informació de l'estranger, però sobretot allò que estava relacionat amb el règim franquista.

També es parlava del temps, expliquen que hi havia corresponsals en diferents zones geogràfiques que informaven els locutors del temps que feia allà. Igualment ho feien alguns pilots quan arribaven a l'aeroport de Barcelona i ells mateixos es convertien en la font d'informació meteorològica.

Els espais publicitaris tampoc hi faltaven, eren cunyes radiofòniques dels productes del moment, Colacao, Anís del Mono, Avecrem, la Iejía Guerrero o Norit el borreguito, entre d'altres.

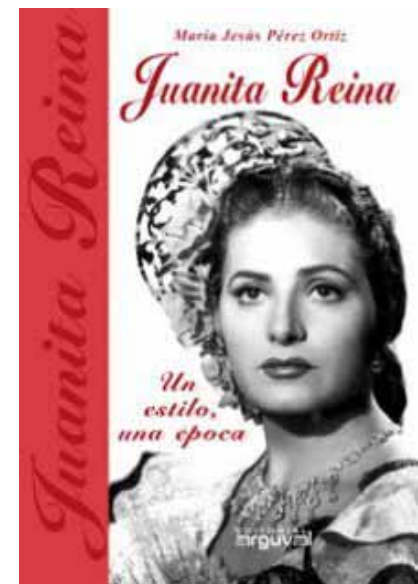
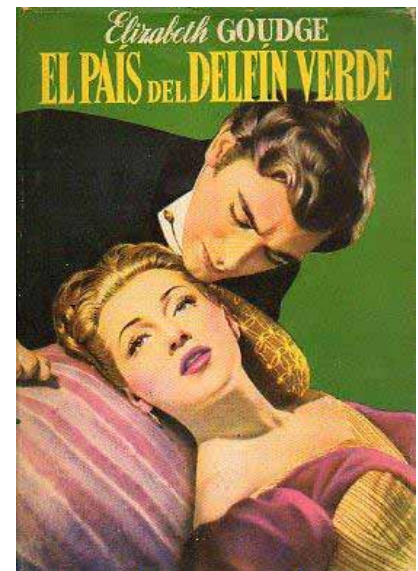
Una emissió molt esperada per moltes senyores era la novel·la. Les nostres padrines expliquen que normalment es retransmetia un cop per setmana, el Testament o el *Pais del Delfín Verde*. Tenien tant èxit que també venien el fultletó de la novel·la perquè el poguessin llegir tranquil·lament a casa.

Un altre espai de gran èxit entre les oients femenines va ser el consultori de la *Señorita Francis*. Les dones, majoritàriament, enviaven correspondència al programa i l'Elena Francis contestava a les qüestions sentimentals, de cuina, de jardineria, etc. que li plantejaven.

La música que se sentia en aquella època era sobretot de caire nacional (Carmen Cuenca, Juanita Reina, Paquita Rico, Sarita Montiel, etc). Alguns avis recorden que es podien demanar dedicatòries musicals, únicament s'havia d'anar fins a l'emissora de la Seu i fer la petició.

Maruja Fernández,
locutora del consultori "Elena Francis"

*"Avecrem llama a su
puerta"*

*"Matilde, Perico y
Periquín"*

Les emissores

Algunes de les primeres emissores que van escoltar els nostres padrins van ser Ràdio Nacional d'Espanya, Ràdio Andorra, Ràdio Joventut i Ràdio Pirenaica. Aquesta última es podia sintonitzar a partir de mitjanit ja que era una emissora oposada al règim i clandestina.

Al principi, escoltar amb nitidesa l'emissora depenia de la climatologia. Els avis comenten que moltes vegades s'havien de seure al costat de l'aparell i moure constantment el dial per seguir la programació, per sort i amb els anys, la tecnologia radiofònica va anar millorant i la qualitat de les retransmissions també.

Me he lavado el vestido
Yo mi blusa me he lavado,
Lo he dejado muy blanquito,
Muy sedoso me ha quedado.
Porque, porque hemos usado
Norit, el Borreguito.
Qué es Norit?
Es Norit algo inaudito
Para dejar bien lavada
La prenda más delicada
Es Norit, el Borreguito!

“Ustedes son formidables”

“Operación Plus Ultra”

“Felicidades con música”

Yo soy aquel negrito
del África tropical,
que cultivando cantaba
la canción del Cola Cao.
Y como verán Ustedes,
les voy a relatar
las múltiples cualidades
de este producto sin par.
Es el Cola Cao desayuno y merienda.
Es el Cola Cao desayuno y merienda ideal.
¡Cola Cao, Cola Cao!
Lo toma el futbolista para entrar goles,
también lo toman los buenos nadadores.
Si lo toma el ciclista, se hace el amo de la pista
y si es el boxeador, (bum, bum),
golpea que es un primor.
Es el Cola Cao desayuno y merienda.
Es el Cola Cao desayuno y merienda ideal.
¡Cola Cao, Cola Cao!

A hir i avui.

Enriqueta Miquela
Va néixer a Sallen de Montanisell fa 87 anys.

Televisió, ràdio o premsa?
Televisió.

Quin canal i quin programa de televisió t'agrada més?
Les notícies.

Quin dial i quin programa de ràdio t'agrada més?

Notícies i música, després de la guerra només podíem escoltar ràdio Andorra. Ara no em facis dir quin dial perquè no hi entenc de res.

Quin rotatiu t'agrada més, quines són les seccions que més llegeixes?
El Segre, l'apartat de Comarques, així m'assabento del què passa al país.

Irene Marín
Auxiliar d'infermeria
Va néixer a Murtas (Granada) fa 52 anys.

Televisió, ràdio o premsa?
Televisió.

Quin canal i quin programa de televisió t'agrada més?
L'APM.

Quin dial i quin programa de ràdio t'agrada més?

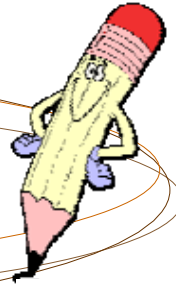
Rac 1, "La competència".

Quin rotatiu t'agrada més, quines són les seccions que més llegeixes?

La Vanguardia, els titulars.

Oci i Cultura

Busca les 6 diferències

Dibuix: Sandra Castiñeira Esclusa

La tira còmica del Dani

Gorra i bufanda Quete-Tex,
jaqueta Tonto Stopper,
pantalons Tongo-tex i
bastó de fibra de plastibono.
A qué molo?

Es clar que sí!
Ignorant...

Creus que ho necessites
tot això per baixar al
Parc del Segre?

Tu si que en
saps!!

Qui és parella de qui?

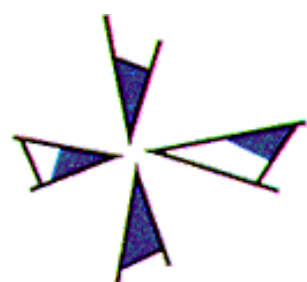

Solucions:

Qui és parella de qui?

1 amb b
2 amb c

Les 6 diferències:
Flor de sobre la taula, porta de la taula, dibuix sobre el
botó de la ràdio, número 60 del dial de la ràdio, botó
final de l'antena, tanca de la finestra.

fundació
sant hospital
la seu d'urgell